

Щедрова Галина Петрівна

Інституційна пам'ять: концептуалізація в політологічному дискурсі

УДК 32.019.5

DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2021-5.3>

Щедрова Галина Петрівна
доктор політичних наук, професорка,
професорка кафедри права,
політології та міжнародних відносин
ВНЗ «Університет імені
Альфреда Нобеля»
вул. Січеславська Набережна, 18,
Дніпро, Україна

З'ясовано, що політологічні дослідження щодо сутності та змісту інституційної пам'яті активізувалися лише з 2000-х років, виокремивши цю проблематику з площини суто державного управління. На основі аналізу наукових праць Д.К. Грубе, Дж. Корбетта, Ч. Ліндблома, Х. Ловелл, К. Поллітта, Р.Дж. Скотта та ін. зроблено висновок, що інституційна пам'ять – це форма комунікації з минулим, завдяки якій забезпечується архівування політичного досвіду та його наступництво.

Методологічно обґрунтовано застосування інструментарію ретроспективного аналізу для з'ясування еволюції змісту поняття «інституційна пам'ять», системного підходу – для визначення місця вказаного феномена у структурі колективної пам'яті й обґрунтування належності до неї, структурного функціоналізму – для виокремлення суб'єктів інституційної пам'яті та їхніх функцій, метод узагальнення – для формулювання сутності ключової категорії дослідження, яка, зрештою, поєднала статичні і динамічні складники інституційної пам'яті.

Запропоновано категоризувати поняття «інституційна пам'ять» як здатність системи врядування зберігати накопичену інформацію про минулі політичні практики включно з оцінкою дій, рішень, їхніх наслідків, що у вигляді досвіду знаходить продовження в аналізі або ж реалізації політики. Окрім того, акцентовано ще на такому явищі, як інституційна амнезія – неможливість і нездатність політичними інститутами запам'ятовувати відповідні знання. Визначено зміст негативних наслідків інституційної амнезії для політологічних досліджень: зменшення предметного поля в оцінці політики і здійсненні компаративних досліджень, нівелювання аспекту системності та спадковості в політиці, деформація комунікаційних зв'язків між суспільними та політичними інститутами тощо.

Щодо вітчизняної практики виявлено тенденцію до персоніфікації інституційної пам'яті – чіткої її ідентифікації з діями конкретного посадовця як носія певних знань і досвіду. Цей факт зумовлює перспективність наукових досліджень щодо штучного конструювання інституційної пам'яті, включення її до об'єктів застосування маніпулятивних технологій.

Ключові слова: інституційна пам'ять, колективна пам'ять, політичний інститут, політична еліта, політичний курс, сталий розвиток, аналіз політики, державне управління.

Вступ. Цінність і значення феномена «інституційна пам'ять» доволі неоднозначні з позиції абсолютних показників: «пам'ятати» прогресивні й ефективні програми дій/змін/реформ – добре, негативні тенденції, зрозуміло, – погано. Такими критеріями зручно і можна послуговуватися у випадку тривалих державотворчих процесів, коли політична система та її інститути розвиваються стало, послідовно, системно й синхронно з глобальними суспільно-політичними змінами. Формування традиції підтримки інституційної пам'яті стає назрілою потребою для перехідних суспільств із визначеними напрямками внутрішньої політики та погодженим вектором зовнішньої. І якщо взяти до уваги, що узагальнено інституційна пам'ять – це сукупність файлів, процедур і знань, які зберігаються в організації, то важливо виокремити саме політичний сегмент у цих інституціоналізованих спогадах, адже очевидно, що нехтування ними призводить до циклічно повторюваних помилок в урядуванні.

Мета та завдання. Політична практика нині свідчить про повсюдну необхідність формування й забезпечення інституційної пам'яті й одночасно потребує політологічної її концептуалізації, перетворенням у конкретизації сутності поняття, визначенні

адресатів і носіїв, механізмів управління та взаємовідносин між цими аспектами. Також акцентовано на ризиках, які зумовлює так звана «інституційна амнезія».

Методи дослідження. Ретроспективний аналіз застосовано для з'ясування еволюції змісту поняття «інституційна пам'ять», системний – із метою визначення місця вказаного феномена у структурі колективної пам'яті й обґрунтування належності до неї. Прийоми структурного функціоналізму дали змогу виокремити суб'єктів інституційної пам'яті, охарактеризувати середовище, в якому застосовуються механізми інституційної пам'яті. Метод узагальнення, зрештою, зумовив формулювання ключової категорії дослідження, яке включило і статичні, і динамічні складники інституційної пам'яті.

Результати. У сучасній науці категорія «пам'ять» зустрічається в різних ракурсах: у контексті виокремлення теорії пам'яті («*memoria studies*») як самостійного напрямку соціогуманітаристики, в межах реалізації політики пам'яті, як вимір колективної, організаційної, історичної, інституційної пам'яті тощо. Для політології, з одного боку, можуть бути актуальними усі ці наративи, адже їх можна застосувати як частину

політики (усього режиму, галузевої, окремих політичних груп у різні історичні періоди). Однак розглянемо усі феномени, які, по суті, архівують людське життя та той простір, в якому воно протікає, і в спрощеному сприйнятті ідентифікуються саме категорією «пам'ять».

Завдяки роботам французького соціолога Е. Дюркгейма і його послідовників дослідження колективної пам'яті та її проявів у соціально-політичних відносинах водночас концептуальні і суперечливі. Суперечливість полягає у змісті відправних тверджень: пам'ять, носієм якої є людська спільнота, гарантує увіковічення чи все ж є керованою річчю, що можна зберегти, забути і відновити? Тут доцільно звернутися до колективних аргументів зарубіжних соціологів із Північно-Західного університету (США) та Альбертського університету (Канада). Вони, досліджуючи колективну пам'ять, наголошували на важливості збереження архівів, які у критичні моменти здатні унеможливити забуття і руйнування стабільної конфігурації соціальної логіки [11, с. 679]. Архівування принципів соціального співіснування стає запорукою збереження цілісності суспільства, яке має еволюювати, консолідувати здобуті індивідуальні навички в глобальну колективну пам'ять.

Апелювання до історичної пам'яті є частиною будь-якої політики, що, відповідно, позбавляє артикульований досвід об'єктивності через політизацію пам'яті та її ресурсів. Натомість вітчизняний учений С. Толстов зауважує, що «у своєму усталеному вигляді традиція подання й популяризації історичної спадщини виступає як форма компромісного узгодження оцінок і поглядів на події минулого на підставі чітких політичних та цивілізаційних цінностей». Йдеться про дотримання національно-державних орієнтирів концепції національної історії, коли громадянам доноситься інформація, що доброго й корисного, з погляду тодішнього та сучасного суспільства, було зроблено різними історичними постатями, яких помилок вони припускалися і в чому полягали аргументи їхніх опонентів [5, с. 157]. Для України такий підхід мав би стати запобіжником у намаганнях переписати історію, які руйнують довіру та спричиняють зневагу до самого процесу державотворення.

У середині ХХ ст. американський політолог, професор Єльського університету Ч. Ліндблом у своїй праці «Наука плутанини» підкреслював, що виконавча влада у США послуговується обмеженим аналізом політики, тобто рішення ухвалюються з використанням доволі невеликого обсягу інформації. Урядовці, яких Ліндблом узагальнено називає бюрократами, приймають резолюції тут і зараз, не звертаючись до попереднього досвіду і не розглядаючи інших альтернатив. Як приклад політолог наводить ситуацію, коли мети зменшення заторів вирішують досягти шляхом підвищення подат-

ків на бензин, навіть не взявши до уваги варіант збільшити кількість доріг. Така ситуація свідчить про відсутність традиції ранжувати цінності та цілі, а значить, і про заперечення раціонально-комплексного підходу в дослідженні й розробці державного управління. Ще однією проблемою бюрократії учений називав її тяжіння до схожих і нещодавніх політик: «Політики дивляться на дві сусідні гілки, а не на все дерево, коріння і решту» [8, с. 81–82]. Фактично це «коріння та решта» і є інституційною пам'яттю політики як впроваджуваного курсу розвитку держави. У цьому контексті її використання дозволить за допомогою минулого керувати майбутнім у напрямі раціоналізації управлінських рішень.

Згодом західні автори – Д.К. Грубе, Дж. Корбетт, Х. Ловелл, Р. Дж. Скотт, – які в модерній науковій полеміці актуалізують питання інституційної пам'яті, виокремили дві антагоністичні тенденції сучасного світу:

– з одного боку, для сталого держуправління є назріла необхідність у збереженні інституційної пам'яті;

– з іншого боку, швидкі темпи управління 24/7 означають, що уряди стають більш активними і з більшою потребою в негайних діях і порадах. У таких стрімких процесах залишається досить мало часу для оцінки й ретельного відбору ефективних практик для інтеграції їх у спадкову інституційну пам'ять [6]. Тобто йдеться про втрату механізмів для акумуляції в цій пам'яті апробованих засобів та інструментів доброго врядування.

Тривалий час інституційна пам'ять сприймалася як «статична сила, досвід, зафіксований у певний момент часу» [7]. З розвитком Інтернет-простору й електронного формату документообігу ця фіксація стала розмитотою у великих обсягах інформації, відірваною від чітких меж напрямів політики, тоді як в епоху паперових документів, в яких, у тому числі, прописувалися державні стратегії, була можливість екстраполювати конкретну емпірику в часі. Підходимо до ключового змісту інституційної пам'яті – розуміння її як форми комунікації з минулим, коли майбутні дії синхронізуються з аналогічними задачами, які раніше вже вирішувалися ефективно. Таким чином, сутнісно інституційна пам'ять поєднує статичну характеристику як ресурс і динамічну – як інструмент здійснення політико-управлінських задач.

Нині варто виходити з того, що інституційна пам'ять – це не умовний файл на носії інформації чи тека з документами на полиці в архіві. Ми визначаємо інституційну пам'ять як здатність системи врядування зберігати накопичену інформацію про минулі політичні практики включно з оцінкою дій, рішень, їхніх наслідків, що у вигляді досвіду знаходить продовження в аналізі або ж реалізації політики. Конкретизація такої інтерпретації неми-

нуче призводить до ототожнення суб'єктів накопичення даних із людьми, які фактично й реалізують у межах своїх посадових повноважень ті чи інші програми і реформи. Отже, справедливим є твердження дослідників із Кембриджського університету, що інституційна пам'ять – це композиція інтерсуб'єктивних спогадів, відкритих для змін [7, с. 2]. Особа, задіяна до процесу здійснення політики, є ключовим актором в інтерпретації пам'яті, який комбінує документальні записи з власними баченнями чи переживанням для створення історій про минуле. Саме тому, як вже зазначалося, інституційна пам'ять хоч і безособова сама по собі, але є суб'єктивною за своєю природою.

Вітчизняна дослідниця О. Оргієць підкреслює належність інституційної пам'яті до форматів колективної пам'яті разом з організаційною та корпоративною і заперечує тотожність цих понять, висловлюючи думку, що термін «корпоративна пам'ять» доречно застосовувати до членів певного колективу, «організаційна пам'ять» – до всіх видів господарюючих суб'єктів, «інституційна пам'ять» – до державних установ [2, с. 37–38]. Під державними установами в контексті дослідження інституційної пам'яті зазвичай розуміють урядові, позаяк модерна політика зосереджена на втриманні стабільного просування галузевого врядування, за яке відповідають конкретні міністерства чи подібні інституції. До слова, на перетині історичного, соціологічного та політологічного визначення поняття «інститут» є твердження, що він є результатом минулих подій та їх інтерпретацій [12, с. 111].

Затребуваними є тези нідерландського дослідника державного управління К. Поллітта, який, наголошуючи на важливості використання інституційної пам'яті, акцентував на наслідках зворотної тенденції – інституційної амнезії [9]. Її причиною Поллітт називає засилля інформаційних технологій, які надали політичним інститутам можливість швидко зберігати, отримувати та передавати більше даних, в яких однак почали губитися важливі спогади про кращі приклади функціонування цих інститутів [9, с. 5]. Серед інших причин інституційної амнезії учений вказував на:

- високу ротацію управлінського персоналу;
- регулярну організаційну реструктуризацію;
- перехід до мережевого управління, коли в постійному обігу даних не відбувається протоколювання важливих параметрів політичного розвитку;
- заохочення «моди» на методи управління.

Крім того, політолог писав, що гонитва за новаторствами у здійсненні публічного керівництва призводить до своєрідного «презирства до минулого», через що нівелюються вихідні дані для глибокого аналізу політики [10, с. 173].

Окрім вказаних К. Полліттом недоліків у просуванні політичного менеджменту, втрата інститу-

ційної пам'яті, на нашу думку, є однією з головних перепон у вивченні політики. Інституційна амнезія для політології – це:

- зменшення предметного поля в оцінці політики і здійсненні різноманітних компаративних досліджень;
- відсутність контексту політичного розвитку;
- нівелювання аспекту системності та спадковості у політиці;
- унеможливлення процесу збереження цінностей та характеристик політичних систем;
- деформація комунікаційних зв'язків між суспільними та політичними інститутами, які втрачають раніше сформовані точки дотику тощо.

Тут варто наголосити на важливості згаданої раніше умови для оптимального функціонування інституційної пам'яті, а саме її здатності до змін, адаптації до нових викликів, обставин, знань і досвіду. Передусім, ідеться про постійну оцінку спогадів із позиції поточного стану речей. З огляду на те, що інституційна пам'ять увібрала у свій архів дані не лише про прогрес, але й про негативні явища, її користь полягає в можливості надати інформацію для порівняння і зіставлення.

Усе це апелювання до інституційної пам'яті з одночасним визнанням, що її носіями є політичні актори, актуалізує вкрай важливе питання: ЯК і ЯКИМ політики пам'ятають минуле? Відповідь на це запитання матиме резонансне значення для теоретичної науки і політичної практики, адже те, що пам'ятають посадовці, впливає на формулювання їхніх подальших задач – як для самих себе, так і для елементів формалізованої організаційної структури влади. Так, звернення до інституційної пам'яті важливе під час реалізації системних реформ, цикл яких зазвичай триваліший за каденцію владної команди. Відповідно, політичний інститут для продовження необхідних трансформацій має надалі відтворити умовні спогади про мету реформи і кроки, які ведуть до її досягнення. І тут є два варіанти розвитку подій: політичні актори або ігнорують архів накопичених знань, або акцентують на ньому для продовження політичного курсу, – все залежить від рівня згуртованості й однорідності політичних еліт та консолідованості їхніх прагнень. В Україні звернімо увагу на особливості впровадження судової та медичної реформ, реформи децентралізації та адміністративно-територіального устрою та ін. Усі вони демонструють різне ставлення до інституційної пам'яті:

- апелювання до рішень із минулого може використовуватися як спосіб легітимації теперішнього врядування, коли непопулярні кроки називають частиною раніше утвердженого плану з покращення ситуації в країні чи певній галузі. Так відбувається, наприклад, із Мінським форматом врегулювання військового конфлікту на Донбасі;

– ігнорування закладених у часі стратегій є свідченням або протистояння політичних опонентів, або відстоювання певних позицій, яким суперечить попередній політичний курс. Прикладом є неоднозначний етап втілення медичної реформи в Україні, аналогічна ситуація з реформою судочинства;

– тривала підтримка модернізаційних змін якраз є свідченням включення інституційної пам'яті до інструментів здійснення політики. Зокрема, це простежується в межах децентралізаційної реформи, яка у порівняно сталій динаміці триває з 2014 р.

Формування і зміцнення інституційної пам'яті в контексті вітчизняного державотворення – назріла потреба, обґрунтована навіть на політико-правовому рівні. Так, у пояснювальній записці до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо організації діяльності Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади» серед ключових проблем, які зумовлюють необхідність перегляду підходів до діяльності виконавчої гілки влади, вказано «брак належної інституційної пам'яті та наступництва в роботі Уряду та міністерств» [3]. Ще однією особливістю вітчизняного досвіду сприйняття інституційної пам'яті є її персоніфікація – чітка ідентифікація з діями конкретного посадовця. До прикладу, повідомляючи про призначення нового голови Херсонської обласної державної адміністрації, в релізі Офісу Президента вказали, що це дасть змогу «області не втратити керованість та інституціональну пам'ять» [1]. Так само у Стратегії розбудови кадрового потенціалу апарату Верховної Ради України до 2022 р. однією з основних задач визначено забезпечення інституційної пам'яті через поєднання діяльності молодих та досвідчених працівників [4]. Ідентифікація інституційної пам'яті через персональну діяльність із надмірним антропологічним контекстом – це усталене для України явище, яке не є новацією, а радше доповнює тенденцію в політиці.

Досліджені підходи до розуміння інституційної пам'яті дозволяють вказати на еволюцію поняття – від статичного архіву збережених політичним інститутом знань до процесів передачі накопиченого досвіду з метою подальших інституційних трансформацій, інтеграції раніше апробованих практик у чинні умови державотворення. На основі проведеного аналізу окреслимо ключові функції, які здатна взяти на себе інституційна пам'ять:

- спадковості та наступництва політики в усіх її проявах;
- архівування політичного досвіду і знань;
- комунікаційна функція – міжінституційна, суспільно-політична та комунікація між поколіннями;
- адаптивна – формування інституційної пам'яті з урахуванням мінливості внутрішніх та зовнішніх чинників впливу на політику;

– просвітницька – поширення накопиченого досвіду політичної, зокрема й управлінської, діяльності.

Умовою виконання інституційною пам'яттю своїх функцій є сталість професійної спільноти – кадрів, політичних акторів у відповідних інституціях, які є носіями знань і спогадів, а також розпорядниками систематизованої (задокументованої) інформації про політику в певний період її реалізації.

Висновки. Проблематика категоризації та системної інтеграції інституційної пам'яті у вітчизняній та зарубіжній політології предметно досліджується лише з початку 2000-х років, поступово відмежовуючись від площини суто державного управління. Нині цей різновид колективної пам'яті, носієм якого є політичні актори за посередництва державних інституцій, забезпечує принцип наступництва в напрямках державотворення, уособлює один зі способів саморегуляції в процесі політичного розвитку, формує політико-цивілізаційний архів управлінського досвіду, який постійно оновлюється та адаптується до модерних умов політичних перетворень. Таким чином, встановлено, що інституційна пам'ять поєднує статичні (вже апробовані практики) та динамічні (знання і досвід) елементи, які у своїй сукупності визначені як здатність інститутів врядування накопичувати та зберігати інформацію про минулі політичні практики для подальшого аналізу або реалізації політики. Нові напрями політологічних досліджень мають дати відповідь або обґрунтувати припущення щодо можливості штучного конструювання інституційної пам'яті, тобто включення її до об'єктів застосування маніпулятивних технологій.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Новим головою Херсонської ОДА призначено Геннадія Лагути. *Президент України: офіційне Інтернет-представництво*. URL: <https://www.president.gov.ua/news/novimgolovoyu-hersonskoyi-oda-priznachenogennadiyalagutu-71245> (дата звернення: 28.10.2021)
2. Оргієць О. Інституційна пам'ять: основні етапи розвитку наукової думки. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2017. № 4(35). С. 36–42.
3. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо організації діяльності Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади». *Інформаційно-аналітичний центр «ЛІГА»*. 2015. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/GH1TE68A> (дата звернення: 23.09.2021)
4. Стратегія розбудови кадрового потенціалу апарату Верховної Ради України до 2022 року. URL: <http://vrkadry.rada.gov.ua/uploads/documents/30904.pdf> (дата звернення: 28.10.2021)
5. Толстов С. Інституціональні й інструментальні виміри політики історичної пам'яті в США: висновки для України. *Аналітичні записки Державної уста-*

нови «Інститут всесвітньої історії НАН України» (2017-2019 pp.). С. 151–158.

6. Corbett J., Grube D. C., Lovell H., Scott R. Institutional Memory: we need a more dynamic understanding of the way institutions remember. *British Politics and Policy blog*. 2018. URL: <https://blogs.lse.ac.uk/politicsandpolicy/institutional-memory-dynamic-approach/> (дата звернення: 23.10.2021)

7. Corbett J., Grube D.C., Lovell H., Scott R. *Institutional Memory as Storytelling. How Networked Government Remembers*. Cambridge University Press, 2020. 65 p.

8. Lindblom Ch. The science of «muddling through». *Public Administration Review*. 1959. Vol. 19, № 2. P. 79–88.

9. Pollitt Ch. Institutional Amnesia: A Paradox of the «Information Age»? *Prometheus: Critical Studies in Innovation*. 2000. № 18. P. 5–16.

10. Pollitt Ch. *Time, Policy, Management: Governing with the Past*. Oxford University Press, 2008. 232 p.

11. Steele Ch. W.J., Ocasio W., Mauskapf W. History, Society, and Institutions: the role of collective memory in the emergence and evolution of societal logics. *Academy of Management Review*. 2016. Vol. 41, № 4. P. 676–699.

12. Suddaby R., Foster W.M., Mills A. J. Historical institutionalism. *Organizations in time: History, theory, methods*. Oxford : Oxford University Press. 2014. P. 100–123.

REFERENCES:

1. President of Ukraine: official Internet representation (2021) Novym gholovoju Khersons'koi ODA pryznacheno Ghennadija Laghutu [Gennady Laguta has been appointed the new head of the Kherson Regional State Administration]. Retrieved from: <https://www.president.gov.ua/news/novimgolovoyu-hersonskoyi-oda-pryznacheno-gennadiyalagutu-71245> (accessed 28 October 2021).

2. Orhiiets O. (2017) Instytucijna pam'jatj: osnovni etapy rozvytku naukovoju dumky [Institutional memory: the main stages of development of scientific thought]. *Derzhavne upravlinnja ta misceve samovrjaduvannja*, vol. 4(35), pp. 36–42.

3. Information and analytical center «LIGA» (2015). *Pojasnjuvaljna zapyska do projektu Zakonu Ukrainy «Pro vnesennja zmin do dejakykh zakoniv Ukrainy shhodo orghanizaciji dijalnosti Kabinetu Ministriv*

Ukrainy ta centralnykh orghaniv vykonavchoji vlady» [Explanatory note to the draft Law of Ukraine «On Amendments to Certain Laws of Ukraine Concerning the Organization of the Activities of the Cabinet of Ministers of Ukraine and Central Executive Bodies»]. Retrieved from: <https://ips.ligazakon.net/document/GH1TE68A> (accessed 23 September 2021)

4. Personnel Department of the Verkhovna Rada of Ukraine (2020). *Strateghija rozbudovy kadrovogho potencialu aparatu Verkhovnoji Rady Ukrainy do 2022 roku* [Strategy for building the human resources potential of the Verkhovna Rada of Ukraine until 2022]. Retrieved from: <http://vrkadry.rada.gov.ua/uploads/documents/30904.pdf> (accessed 28 October 2021)

5. Tolstov S. (2019) Instytucionaljni j instrumentaljni vymiry polityky istorychnoji pam'jati v SShA: vysnovky dlja Ukrainy [Institutional and instrumental dimensions of the policy of historical memory in the USA: conclusions for Ukraine]. *Analitychni zapysky Derzhavnoji ustanovy «Instytut vsesvitnjoji istoriji NAN Ukrainy» (2017-2019)*, pp. 151–158.

6. Corbett J., Grube D.C., Lovell H., Scott R. (2018) Institutional Memory: we need a more dynamic understanding of the way institutions remember. *British Politics and Policy blog*. Retrieved from: <https://blogs.lse.ac.uk/politicsandpolicy/institutional-memory-dynamic-approach/> (accessed 23 October 2021)

7. Corbett J., Grube D.C., Lovell H., Scott R. (2020) *Institutional Memory as Storytelling. How Networked Government Remembers*. Cambridge University Press.

8. Lindblom Ch. (1959) The science of «muddling through». *Public Administration Review*, vol. 19, no. 2, pp. 79–88.

9. Pollitt Ch. (2000) Institutional Amnesia: A Paradox of the «Information Age»? *Prometheus: Critical Studies in Innovation*, no. 18. pp. 5–16.

10. Pollitt Ch. (2008) *Time, Policy, Management: Governing with the Past*. Oxford University Press.

11. Steele Ch.W.J., Ocasio W., Mauskapf W. (2016) History, Society, and Institutions: the role of collective memory in the emergence and evolution of societal logics. *Academy of Management Review*, vol. 41, no. 4. pp. 676–699.

12. Suddaby R., Foster W.M., Mills A.J. (2014) Historical institutionalism. *Organizations in time: History, theory, methods*. Oxford : Oxford University Press, pp. 100–123.

Institutional memory: conceptualization within political science discourse

Shchedrova Galina Petrivna

Doctor of Political Sciences, Professor,
Professor at the Department of Law,
Political Science and International
Relations
Alfred Nobel University
Sicheslavskya Naberezhna str., 18,
Dnipro, Ukraine

It has been found out that political science research on the essence and content of institutional memory intensified only since 2000-ies, having singled out these issues from the plane of purely public administration. Based on the analysis of the scholar papers by D.C. Grube, J. Corbett, Ch. Lindlbom, H. Lovell, Ch. Pollitt, R. Scott the following conclusion has been drawn: the institutional memory is a form of communication with the past, by which archiving of political experience and its succession is provided.

The application of retrospective analysis toolkit for clarifying the evolution of the content of the 'institutional memory' concept; of systemic approach – for defining the place of above-mentioned phenomenon in the structure of collective memory and justifying belonging to it; of structural functionalism – for singling out the subjects of institutional memory and their functions; of the method of generalization – for articulating the essence of the key research category, which eventually combined the static and dynamic components of institutional memory, has been methodologically substantiated.

The author suggests categorizing the concept of 'institutional memory' as an ability of the system of governance to store accumulated information about past political practices inclusive of the evaluation of actions, decisions, their consequences, which in a form of experience finds its continuation in the analysis or the implementation of the politics. Besides, the author emphasizes such phenomenon as institutional amnesia – inability and incapability of political institutions to memorize the relevant knowledge. Among other, the content of the negative consequences of institutional amnesia for political science research is determined: reduction of the subject field in the evaluation of politics and conduction of comparative studies, leveling the systemic aspect and heredity in politics, deformation of communication links between public and political institutions etc.

In domestic practice the tendency of personification of institutional memory – its clear identification with the actions of a specific official as a carrier of certain knowledge and experience – has been found. This fact conditions the prospects of scientific research on artificial construction of institutional memory, its inclusion into the objects of application of manipulative technology.

Key words: *institutional memory, collective memory, political institution, political elite, political course, sustainable development, policy analysis, public administration.*